KEUZEOPDRACHT VOLGENS INTERESSE

Invloed van weer en klimaat op mensen, dieren en planten

Algemene uitleg

Lestechniek

In deze lestechniek gaat het om een keuzeopdracht: de leerlingen kiezen uit zes werkbladen, die elk een ander voorbeeld behandelen van eenzelfde lesonderwerp, twee werkbladen uit volgens hun eigen interesses. Deze opdracht heeft als doel om de belangstelling op te wekken bij de leerlingen voor het lesthema dat nadien behandeld zal worden.

Differentiatiemogelijkheden

Door het gebruik van een keuzeopdracht komt de leerkracht tegemoet aan de verschillende interesses en belangstellingsgebieden van zijn leerlingen. Ook wordt er gedifferentieerd naar tempo; snelwerkende leerlingen kunnen een extra werkblad uitkiezen.

Toepasbaarheid

Dergelijke opdracht kan zeer goed gebruikt worden in een inleidende les(fase) waarbij diverse voorbeelden en onderdelen gegeven worden over een bepaald lesthema. Het is niet noodzakelijk dat de leerlingen alle voorbeelden/onderdelen moeten kennen, maar eerder dat ze kennis maken met verschillende elementen onderdelen.

Voorbeelden van andere lesonderwerpen waar gewerkt kan worden met dergelijke keuzedifferentiatie, zijn: keuze bebouwde kern uit eigen leefruimte (AA), keuze toeristische regio (AA), keuze actualiteitsbericht (AA), keuze stroomculturen (GE), keuze Egyptische goden (GE), keuze soort schrift (GE), …

Praktische uitvoering

Uitgewerkt voorbeeld

Deze lestechniek werd uitgewerkt voor het lesonderwerp ‘Invloed van weer en klimaat op mens, dier en plant’. De beoogde vakspecifieke eindterm situeert zich in het vak aardrijkskunde van de 1e graad A-stroom S.O.:

ET 19: Met voorbeelden illustreren dat weer en klimaat de plantengroei en de activiteiten van dier en mens beïnvloeden

Er is geen veronderstelde inhoudelijke voorkennis bij de leerlingen. Deze les kan de eerste les zijn in het thema ‘weer en klimaat’.

Lesorganisatie

Lesbegin (5’)

De leerkracht start de les met een klassikale opener en vraag aan de leerlingen waar ze het liefst naartoe op reis zouden willen gaan. De leerkracht kan hierbij gebruik maken van de PowerPoint-presentatie (zie *bijlage 1*) waarin twee vakantiebestemmingen worden getoond, namelijk het koude Zweden en het

warme Kreta. De leerlingen motiveren hun keuze van bestemming, en hieruit volgt dan dat weer en klimaat een invloed hebben op het toerisme. Zo is al één voorbeeld gegeven van hoe weer en klimaat de activiteiten van de mens beïnvloeden.

Lesfase 1 (15')

Vervolgens ontdekken de leerlingen individueel – of eventueel in duo, dit kan ook een eigen keuze van de leerlingen zijn – enkele andere invloeden van weer en klimaat op de activiteiten van de mens – namelijk sporten, kledijkeuze, woningbouw en landbouw – en ook op dieren en planten. Ze mogen hiertoe, op basis van hun eigen interesses, elk twee werkbladen uitkiezen, die telkens één van deze elementen behandelen (zie *bijlages 2 t.e.m. 7*).

De leerlingen werken zelfstandig aan hun gekozen werkbladen; de leerkracht coacht en stuurt hen bij waar nodig. Snelwerkende leerlingen kunnen eventueel drie werkbladen uitkiezen.

Lesfase 2 (10' tot 20')

In een volgende lesfase, of telkens na het maken van één werkblad, kunnen de werkbladen verbeterd worden. Dit kan gebeuren door de leerlingen zelf, aan de hand van de verbetersleutel, of de leerlingen met eenzelfde werkblad kunnen in duo's hun werkbladen naast elkaar leggen en aanpassen waar nodig.

Ook kan er via een onderwijsleergesprek een klassikaal synthesemoment komen, waarbij de verschillende elementen waar op weer en klimaat een invloed hebben, besproken worden. Eventueel kunnen alle modeloplossingen nadien ook op de digitale leeromgeving komen, zodat alle leerlingen alle verschillende invloeden leren kennen.

Ervaringen en aandachtspunten

Positieve ervaringen

- Door het aanspreken van de interesses van de leerlingen, verhoog je de motivatie van de leerlingen.
- De leerlingen werken elk individueel en zelfstandig, en op eigen tempo. Bijkomende begeleiding en instructies door de leerkracht op maat van de leerling is dus goed mogelijk.

Aandachtspunten

- Een keuzeopdracht kan niet volledig willekeurig zijn; het gaat om een 'gecontroleerde' keuze. De leerkracht moet zelf bepalen uit welke mogelijkheden de leerlingen kunnen kiezen, zodat er voldoende gefocust wordt op de lesdoelen.
- Een keuzeopdracht moet uitdagende en interessante keuzes bieden aan alle leerlingen.
- Niet alle werkbladen in deze keuzeopdracht zijn even gemakkelijk; eventueel is ook niveaudifferentiatie, waarbij de leerkracht zelf werkbladen toewijst aan de leerlingen, mogelijk.

Enkele citaten van leerkrachten en leerlingen

- "Ik liet de leerlingen rij per rij hun werkbladen kiezen, dit verliep vlot." (leerkracht Kelly)
- "De leerlingen waren het nog niet zo gewoon dat ze niet allemaal dezelfde opgave krijgen." (leerkracht Nele)
- "De leerlingen waren enthousiast en gemotiveerd, en de meesten waren actief en geconcentreerd bezig." (leerkracht Kelly)

- “De leerlingen waren ook geïnteresseerd in wat de anderen hadden gedaan en waren zo heel betrokken.” (leerkracht Sofie)
- “Ik heb goed opgelet want het ging over sporten en daar ken ik alles van!” (leerling Sam)
- “Het was leuk omdat je zelf mocht kiezen welk werkblad je nam.” (leerling Keanu)
- “Ik heb goed opgelet omdat je zelf en alleen kon werken.” (leerling Victor)

Meer lezen

Heacox, D. (2010). *Differentiatie in de klas. Kinderen en hun manieren van leren.* Amersfoort: Kwintessens Uitgevers, pp.86-102; p.143.

Struyven, K., Coubergs, C., Gheyssens, E., & Engels, N. (2015). *Ieders leer-kracht. Binnenklasdifferentiatie in de praktijk.* Leuven: Acco, pp.47-49.